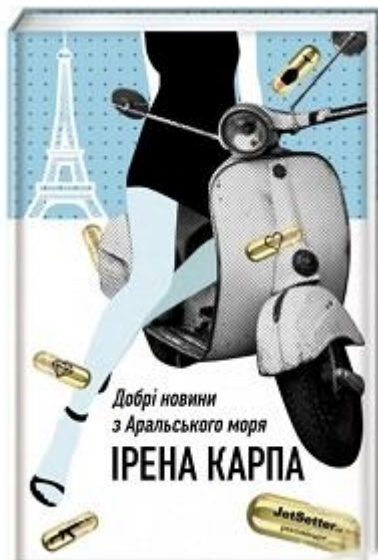

Ре:цензії

30.07.2019|18:15|[Ольга Деркачова](#)

Майже Париж майже по-українськи

Ірена Карпа. *Добрі новини з Аральського моря*. Київ: Книголав, 2019. - 592 с.

Останнім часом в українському літературному просторі з'явилося чимало паризьких текстів, в яких автори переосмислюють як власний французький досвід, так і вміло поєднують художню вигадку з реальним містом, вигаданих персонажів з реальною топографією.

Наприклад, у 2017 році у серії «Відкрий світ» Видавничої групи КМ-БУКС з'являються книги Олени Ящук-Коде «Париж і Лондон – столиці мого життя», збірка оповідань «Париж такий, як є, і іншого нема» ([Євгенія Кононенко](#), [Теодозія Зарівна](#), [Людмила Таран](#), [Леся Воронина](#), Тетяна Доценко, Олена Ящук-Коде), роман [Міли Іванцової](#) «Моя бабуся спала з Саган» (2017 рік). А двома роками раніше, у 2015 побачив світ роман Богдана (Боба) Образа «Київ – Париж (У пошуках застиглого часу)» у видавництві [«Нора-Друк»](#). У 2018 році - роман Ірини Власенко «Чужі скарби» (видавництво «Vivat»). У 2019 році у «Видавництві [Анетти Антоненко](#)» виходить збірка оповідань Євгенії Кононенко «Празька химера», в якій маємо й «паризьке» оповідання «Паризькі химери». У цьому ж таки році з'являється роман [Ірени Карпи](#) «Добрі новини з Аральського Моря» (видавництво «Книголав»). Нам обіцяли, що цей роман буде щось на кшталт американського «Сексу і міста», - збрехали. Це не каверверсія відомого серіалу, і це добре, бо перечитувати скорочений варіант пригод Кері, Міранди, Саменти та Шарлоти було би марнуванням часу. Але звісно, у контексті роману Карпи цей серіал не можна не згадати, адже саме з часів його появи набрав популярності жанр чикліту, хоча роман буде цікавим не лише для тих, кому 20-30 років.

Роман [Ірени Карпи](#) «Добрі новини з Аральського Моря» - історії чотирьох українок-емігранток, розповідь про Париж не лише туристичний, а й інсайдерський, як, зрештою, і самі її героїні: «*Маша, як і тисячі інших активістів, хто виходили на небагатолюдні протести у своїх містах і селах, наближаючи прихід Майдану, раптом опинилася ніде. За бортом. Незрозуміло в якій країні і в якій реальності. Незрозуміло кому потрібною*»; «*Я й не знала, що ти в Парижі. Думала, ти вже давно повернулась в Україну, бо що тут таким, як ти, робити*»; «*Спершу Рита пішла від нього до Івана, потім – від Івана до Парижа*»

Сама авторка в одному з інтерв'ю зізнається, що в основі роману реальні історії реальних жінок: «*Бо в книзі є все: фешн, секс, стиль життя, зрада, втеча, пошук себе, вбивство, інтрига, смак вина і багато-багато Парижа. Хтось їздить на Астон Мартині, а хтось краде монетки, залишені офіціантові на чай*». Четверо українок (Маша, Хлоя, Рита, Богдана)

опиняються у французькій столиці. Причини - різні. У когось робота, у когось втеча, хтось шукає захисту, а хтось любить вивчати нові місцевості. Але для жодної із них Париж не був ідеєю-фікс, ніхто з героїнь, до речі, не освоює простір туристичний: «Хлоя взяла журнал і з подивом збагнула, що досі, за весь свій час у Парижі, не бачила тієї вежі» (Хлоя і Париж); «Як це ти ще не була у фундації «Луї Вітон»? – жахався Теодор, прадід якого дружив з якимось Щукіним. – Ти ж у Парижі вже он скільки» (Богдана і Париж); «Маша дуже хотіла бути істинною парижанкою. Вона теж щосили постила багети, чашечки кави на терасі, капелюшки, овочеві ятки на базарі й кроликів на моріжку біля Інвалідів» (Маша і Париж); «Риті чомусь згадалося, як вона колись ненавиділа Париж. У студентські роки безгрошів'я. І як швидко його полюбила, варто було вперше опинитися тут з Іваном»; «Побути в Парижі поза роботою – все-таки добра ідея. Дідько з тим Сен-Тропе. Так її місто можна хоч трохи побачити роззутими очима, без зацикленого стресу»; «Де твоя тусовка, де селебрітіз? Де красиві французькі подружки? Та ти взагалі не живеш у цьому місті!»; «Рита дійсно не жила у цьому місті так, як жила доти в Києві» (Рита і Париж).

Комусь із них Париж «зайшов», хтось очікував чогось іншого: «Дивний цей Париж. Вбиває тихо і крадькома...»; «Рита любила це місто психів і геніїв. (...) Бачити Париж і кожне його нове обличчя – це наче випливати з туману»; «Хлої Париж «зайшов» іще з першого разу: тут не треба було посміхатися при зустрічі з незнайомцями. Ходити з похмурою чи апатичною пикою було так само нормально, як і з чорною парасолею на випадок дощу».

Героїні Ірени Карпи не можуть і самі чітко визначитися, хто вони для Парижа: іноземки, що намагаються втриматися, чи свої, які принципово уникають туристичних місць і намагаються триматися осторонь української спільноти столиці: «корінна парижанка», як вони називали Богдану, була їм просто за пса-поводиря й оформлювачку такс-фрі в одному»; «Маші раптом стало вкрай ясно, що вона ніколи не стане такою, як вони (...) Навіть якби знайшла французьку роботу і справно платила податки»; «Маша по собі знала, як тут може бути важко. Зводить кінці з кінцями в цьому city of lights із його інстаграмно красивим життям».

Для них усіх життя в Парижі нелегке, звісно, воно відрізняється від життя тих, хто приїздить у Париж на кілька днів для того, щоб просто потинятися і поробити гарні інстаграмні фото. Можливо, в Україні героїні Карпи мали би більше, але вони не повертаються додому. Маша пояснює це так: «Бо нема там ні таких димарів, ні красивих бабусь, ні навіть таких-от упевнених у собі жінок, як оця...». Вони не оплакують свою гірку жіночу долю, хоча життя їм підкидає ще й які сюрпризи. Просто намагаються вижити у цьому місті за будь-яку ціну, жартуючи, читаючи французькі книги, закохуючись, пропадаючи на вечірках, вештаючись по магазинах чи кав'ярнях, п'ючи дороге вино чи поїдаючи устриць.

Рита намагається облаштувати свій простір: у неї нормальна робота, вона забирає до себе дітей, зустрічається з французом, який допомагає їй подолати хворобливу пристрасть до колишнього коханого, носить під серцем його дитину. Це вже її місто, її дітей, її любови. Маша залишається у Парижі назавжди, але в інший спосіб (не буду спойлити). Хлоя і Богдана знаходять одна одну, а чи буде їхнім Париж – час покаже. Цей роман про еміграцію, але без плачів, страждань і з'ясування, хто кому і що винен. У більшості творів на емігрантську тематику так чи інакше присутня онтологічна чи матеріальна безвихідь, яка змушує полишати героя рідну землю. У Карпи радше перше, та й те доволі умовно. Так стається, що ти іноді з власної чи не власної волі опиняєшся не вдома, і це не конче матеріальна скрута. Так, іноді нелегко, так, іноді нестерпно, але ж не завжди. Зрештою, це ж Париж, в якому тебе ніхто не чекає, але й ніхто не виганяє з нього.